

od pridelovalca do končnega porabnika. Avtorica zato ob koncu knjige namenoma ne odgovori na vprašanje: je hrana, ki jo sestavljajo sestavine z ustrezno označenim »nelokalnim« izvorom in ki je pripravljena po tradicionalnih receptih iz drugih pokrajin, manj kakovostna in zdravju bolj škodljiva kot hrana iz lokalnih sestavin in pripravljena po lokalnih tradicionalnih receptih?

Erik Logar

KRATKA KRONIKA NEKEGA LETA: OBELEŽEVANJE NAŠE PRVE STOLETNICE

Leto 2019 je bilo na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani zaznamovano z obeleževanjem 100-letnice kontinuiranega študija geografije v Sloveniji. Ko smo se pred leti pričeli pogovarjati o konceptu obeleževanja te 100-letnice kontinuiranega študija geografije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, smo skušali odgovoriti na prvo ključno vprašanje: **kako odgovorno in celovito pristopiti k bogati dediščini?** Odločili smo se, da bo naš ključni prispevek monografija *Razvoj geografije na Slovenskem – 100 let študija geografije na Univerzi v Ljubljani*. Idejni pobudnik je bil Darko Ogrin (tudi urednik monografije), ki je vsebinsko zasnovano monografije pripravil v sodelovanju s Katjo Vintar Mally, Lucijo Miklič in Dejanom Cigaretom. Monografija je izšla v zbirki Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani *Historia facultatis*. Monografija je razdeljena na pet poglavij, ki v časovnem loku od antike do sodobnosti sledijo razvoju geografske misli v svetu in njegovim odmevom v Sloveniji. 37 avtorjev različnih generacij je posredovalo strokovno utemeljen pogled na razvoj posameznih geografskih poddisciplin, raziskovalnih smeri, formaliziranega študija in (ne)formalnega povezovanja, s čimer je monografija posegla na področje zgodovine geografije, ki je v slovenski geografiji pogosto povsem neupravičeno spregledana. Tovrsten dosežek nam upravičeno zavidajo mnogo starejši in številčno (po številu pedagoških delavcev, raziskovalcev in študentov) močnejši geografski oddelki po svetu. Monografija prinaša številna spoznanja o razvoju geografske stroke, ki doslej niso bila poznana. Snovalci monografije se zavedajo, da je marsikaj ostalo prezrto in da naj knjiga služi tudi kot spodbuda geografom za angažiranje na področju raziskovanja ter kritičnega vrednotenja zgodovine naše vede.

romskimi naselji, geopolitičnimi perspektivami in izzivi Slovenije ter didaktiko geografije v času in prostoru. Tematike smo obravnavali na raznovrstne načine: večkrat smo se odločili za niz predavanj z diskusijo, raznovrstna mnenja so se soočila ob več okroglih mizah, celovit pregled so omogočale razstave, udeleženci so aktivno sodelovali na delavnicah, poletni šoli in mednarodni konferenci. Po naših podatkih so bili dogodki

Organigram dogodkov, ki smo jih izvedli v sklopu obeleženja 100-letnice (oblikovanje: T. Sabec).

dobro obiskani (v povprečju 50–70 udeležencev); veseli pa smo, da se je pogosto razvila živahna razprava (formalna in tudi po dogodku). Zavedamo se, da nekaterih zelo aktualnih geografskih tematik v jubilejnem letu nismo uspeli uvrstiti na program, zato bomo tovrstne vsebine naslavljali tudi v naslednjih letih.

 100-letje geografskih doživetij

Ob oblikovanju koncepta in časovnice zgoraj navedenih dogodkov smo se soočili s tretjim vprašanjem: **kako nasloviti domačo in tujo strokovno javnost?** Skušali smo vključiti strokovnjake in organizacije, s katerimi sodelujemo, s čimer je prišla do izraza inter- in transdisciplinarna razsežnost našega dela. Pri zasnovi in izvedbi dogodkov so pomembno sodelovale *geografske ustanove in združenja*: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Oddelek za geografijo Univerze v Mariboru, Oddelek za geografijo Univerze na Primorskem, Inštitut za raziskovanje krasa, Zveza geografov Slovenije – ZGS, Ljubljansko geografsko društvo, Društvo učiteljev geografije – DUGS, Komisija za hidrogeografijo pri ZGS, AGUL – Alumni klub geografov Univerze v Ljubljani in Društvo mladih geografov Slovenije. Povezovali smo se z *drugimi fakultetami in raziskovalnimi inštitucijami* (Biotehniška fakulteta, Fakulteta za družbene vede, Inštitut Jožef Štefan), *deležniki na nacionalni* (ministrstva: MKGP, MGRT, Služba vlade za razvoj in kohezijsko politiko, MOP; agencijami: Agencija RS za okolje) in *lokalni ravni* (Mestna občina Ljubljana, Mestna občina Koper, Občina Loški potok, Občina Trebnje, Občina Kočevje, Občina Domžale, Občina Vitanje), z *različnimi ustanovami* (Naravni rezervat Škocjanski zatok, Slovenski regionalni razvojni sklad, Zadružna zveza Slovenije, Center vesoljskih tehnologij Hermana Potočnika Noordunga, Vitanje) in predstavniki *civilne družbe* (Focus, CIPRA Slovenija, Društvo za razvoj slovenskega podeželja itd.). Pri izvedbi dogodkov je vedno pomagala tudi matična Filozofska fakulteta: s finančnim prispevkom, tehnično podporo (ozvočenje, fotografiranje, oglaševanje, prevozi, urejanje prostora) in veliko podporo g. dekana (številni tematski nagovori, obiski prirediteljev).

Oddelek za geografijo je že od same ustanovitve precejšnjo pozornost namenjal mednarodnim povezavam. Trenutno oddelek preko medknjižničnih izmenjav (Geografski vestnik, Dela in monografije iz zbirke GeograFF) posreduje publikacije na več kot 120 naslovov v 32 državah), sodeluje v mednarodnih raziskovalnih projektih (v zadnjih 15 letih: 16 bilateralnih projektov; 14 mednarodnih projektov, ki imajo v povprečju med 7 do 14 partnerjev) in mednarodnih izmenjavah študentov, učiteljev in strokovnih sodelavcev (v dvajsetih letih smo sodelovali na podlagi bilateralnih pogodb z več kot 50 geografskimi oddelki v sklopu programa Erasmus). Na podlagi te široke mreže povezav smo ob soorganizaciji z DUGS-om in Evropsko zvezo geografov (EUROGEO) naslovili domačo in tujo strokovno javnost. Mednarodna konferenca *Skrite geografije* in Ilesičevi dnevi so konec avgusta z uvodnimi predavanji, številnimi sekcijami, razpravami in strokovno ekskurzijo združevali več kot 150 geografov z vsega sveta. V letu 2020 bodo v tiskani obliki, in sicer kot znanstveno monografijo in tematsko številko Evropske revije za geografijo (oboje pri založbi Springer), predstavili osrednjo tematiko konference.

Ključne informacije o Poletni šoli, ki so se je udeležili študentje in učitelji, vključeni v geografsko mrežo GeoRegNet (oblikovanje: A. Seifert Barba).

Oddelek za geografijo je v toku zadnjih 100 let naziv *diplomirani geograf/inja, univerzitetni diplomirani geograf/inja, profesor/ica geografije, magister/magistrica geografije* podelil 2400 diplomantom. Pripravljalni odbor za organizacijo vseh dogodkov (10 članov, 17 sej) si je tako zastavil četrto vprašanje: **kako nasloviti različne generacije geografov?** Za ta namen smo že v letu 2018 pričeli z izdajanjem e-novičnika *Geografska širina*, na katerega se je ob upoštevanju določil GDPR priglasilo 1000 geografov/inj, ki smo jih obveščali in vabili na dogodke, seznanjali z novicami in novostmi na oddelku ter skupaj z njimi delili zanimive utrinke iz študija geografije. Posneli smo tudi 10-minutni film, v katerem je osem vidnih geografov/inj podalo zanimive odgovore (Kaj mi je dala geografija? Kaj sem dal/a geografiji?), podrobnosti svojih razmišljanj o preteklih poteh in poslanstvu geografije v prihodnje pa delilo še na okrogli mizi (20. 9. 2019). Obenem smo se poslužili že uspešnega koncepta *Srečanja generacij*, ki je privabil stanovske kolegice in kolege že ob 80- in 90-letnici našega oddelka. V soorganizaciji z AGUL-om smo v septembru 2019 privabili 336 geografov vseh generacij (od tistih, ki so se vpisali leta 1952, do tistih, ki so se vpisali šest desetletij kasneje). Na podlagi številnih odzivov sklepamo, da je bil svečano-družabni dogodek prijeten in da bi bilo tradicijo tovrstnih srečevanj smiselno ohranjati. Tudi na tem dogodku se je pokazala vpetost geografov/inj v prostor: za naš geografski srečelov je doniralo (v obliki finančne donacije, izdelkov ali storitev) kar 100 donatorjev, brez katerih celotnega dogodka ne bi zmogli izvesti in smo jim iskreno hvaležni. Hkrati pa smo geografi donirali sredstva za nakup šolskih pripomočkov pri pouku geografije v Centru za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne v Ljubljani.

Plakat, ki je vabil geografe na jubilejno Srečanje generacij v Festivalni dvorani (oblikovanje: A. Seifert Barba).

Z vsemi dogodki smo želeli slediti tudi osnovnemu poslanstvu oddelka, tj. prenosu znanj. Organizatorje je tako zaposlovalo peto vprašanje: **kako nasloviti mlajše generacije?** Ker na splošno v današnjem času več posegamo po elektronskih virih, so sodelavke knjižnice Oddelka za geografijo (ob pobudi D. Ogrina) pripravile digitalni katalog in razstavo o 100 največjih zakladih naše knjižnice. Tako zdaj s klikom spoznavamo ključna dela, pomembna za razvoj naše stroke (povezava: http://geo.ff.uni-lj.si/knjiznica/galerija_knjiznih_del#overlay-context=knjiznica/knjiznica). Z organizacijo poletne šole mednarodne CEEPUS geografske mreže GeoRegNet, ki povezuje 17 univerz Srednje, Vzhodne in Jugovzhodne Evrope (julij 2019), smo povezali več kot 20 študentov teh ustanov, ki so 14 dni preučevali trajnostno rabo regionalnih virov. Pri tem so jim s svojimi pogledi in izkušnjami pomagali tuji (s Češke, Poljske, Bosne in Hercegovine ter Združenih držav Amerike) in domači predavatelji. Obiskali so različne organizacije, najbolj dragoceno pa je bilo terensko raziskovanje v občini Vitanje, po Ljubljani, v Domžalah in na Obali. Že tradicionalno pa v

decembru za študente in z njimi organiziramo čajanko: letos smo že 18. leto sledili izvorni ideji dr. Metke Špes. Prijetnemu druženju s čajem in doma spečenimi piškoti, na okrašenem hodniku, ob podelitvi priznanj najboljšim študentskim delom in pregledu rezultatov prednovoletne ankete smo ob zabavnem geografskem kvizu ter v sproščeni terenski opremi drug drugemu zaželeli veliko uspehov in vse dobro v prihodnjem letu.

Srečanje ob čaju in domačih piškotih ter v dobri družbi – to je geografska čajanka (foto: N. Kavka, 2019).

Vtisov je preveč, da bi jih lahko strnili v ta kratek zapis. Pomembno sporočilo o odmevnosti naših prizadevanj pa so nam posredovali tudi naši študenti, ki so v prednovoletni anketi ($N = 114$) zapisali, da jim je bilo všeč, ker je bilo v letu 2019 veliko dogodkov in dogajanja ob 100-letnici, da so bili veseli, ker so se jih lahko udeleževali, da so še bolj zadovoljni, ker so lahko pri njihovem načrtovanju in izvedbi aktivno sodelovali. Vsem, ki ste pri obeleženju 100-letnice Oddelka za geografijo FF UL sodelovali na kakršen koli način, se iskreno zahvaljujemo in upamo, da bomo na različne načine sodelovali tudi v prihodnje. V tem poročilu posredujemo le kratek pregled, celovit vpogled v celoletno dogajanje pa bomo predstavili v posebni e-publikaciji, ki bo objavljena na spletni strani v letu 2020.

Irma Potočnik Slavič